

Ústav experimentálnej psychológie SAV, Bratislava,

Dúbravska cesta 9

1. Kontaktné údaje

Miesto práce: Ústav experimentálnej psychológie SAV
 Bratislava, Prib. M. Škultétyho, 24.
 Číslo telefónu: 022 521 1111
 Vedúci ústavu: PhDr. M. Jurčová, CSc.
 Adresa pošty: Dúbravská cesta 9, 817 04 Bratislava
 Právy a služby dotknutých pracovníkov
 Typ organizácie: výskumná/prárodná od p. j. spoločnosť
 Telefón/Telefax: 022 - 5211 1111, 5211 1111, 5211 1111
 E-mail:

2. Štruktúra pracovísk

	Spolu z toho riaditeľia pracovníkov, na ktoré boli pracovníci pridelení z iných pracovísk	
CAJKOVY	SPRÁVA O ČINNOSTI VEDECKÉHO PRACOVISKA SAV	
	ZA ROK 1993	
	13	15

Z toho:

vedeckí pracovníci	13	15
	16	16
	13	13
odborní pracovníci VO	1	2
	1	1
	1	1
odborní pracovníci OS	1	1
	1	2
	1	1

Bratislava, január 1994

Spracovanie podľa osnovy zaslanej vedeckým sekretariátom SAV.

Prerokované vo vedeckej rade dňa 21.I.1994.

SPRÁVA O ČINNOSTI VEDECKÉHO PRACOVISKA SAV ZA ROK 1993

I. Základné údaje o pracovisku

1. Kontaktné údaje

Názov pracoviska: Ústav experimentálnej psychológie SAV
 Riaditeľ: PhDr. M. Stríženec, DrSc.
 Zástupca riaditeľa: RNDr. Z. Ruiselová, CSc.
 Vedecký tajomník: /
 Predseda vedeckej rady: PhDr. M. Jurčová, CSc.
 Adresa sídla: Dúbravská cesta 9, 813 64 Bratislava
 Názvy a adresy detašovaných pracovísk: /
 Typ organizácie (rozpočtová/príspevková od r.): rozpočtová
 Telefón/Telefax: 378 - 3417, 375 625, Fax: 375 584
 E-mail:

2. Štruktúra pracovníkov

		Spolu	Z toho riešitelia projektov, na ktoré boli pracovisku pridelené grantové prostriedky
Celkový počet pracovníkov	K	21	16
	F	25	21
	P	20	16

Z toho:

Vedeckí pracovníci	K	12	12
	F	16	16
	P	12	12
Odborní pracovníci VŠ	K	5	2
	F	6	2
	P	5	2
Odborní pracovníci ÚS	K	3	2
	F	3	2
	P	3	2
Interní aspiranti	F	/	/
Študijné pobyty	F	/	/

	K	F	P
Administratívni pracovníci (vrátane ZIS VTEI)	/	/	/
Ostatní pracovníci	/	/	/

Priemerný vek všetkých kmeňových pracovníkov k 31.12.1992 a 45,3
 31.12.1993: 45,8
 Priemerný vek kmeňových vedeckých pracovníkov k 31.12.1992 47,6
 a 31.12.1993 : 49,5

3. Štruktúra vedeckých pracovníkov (kmeňový stav k 31.12.1993)

Pracovníci s hodnosťou				Pracovníci v stupňoch		Vedeckí asistenti
DrSc.	CSc.	prof.	doc.	I.	IIa.	
2	10	0,5	-	4	3	1

Vysvetlivky:

- K - kmeňový stav pracovníkov k 31.12.1993 (vrátane pracovníčok na riadnej materskej dovolenke, pracovníkov pôsobiacich v zahraničí, v štátnych a politických funkciách a na základnej vojenskej službe)
 F - fyzický stav pracovníkov k 31.12.1993
 P - prepočítaný počet pracovníkov k 31.12.1993

4. Zmeny v zameraní a v organizačnej štruktúre

5. Iné dôležité informácie k základným údajom o pracovisku

V r. 1993 bol počet pracovníkov ústavu znížený o 5 (20%).

1. Projekty riadené na pracovisku

Projekt	Podat	Kapacita na pracovisku (hod/r)
Projektový plánovaný stav	4	1 490
Projektový finančný stav		
Projektový plánovaný stav		
Projektový finančný stav		
Projektový plánovaný stav		
Projektový finančný stav		
Projektový plánovaný stav		
Projektový finančný stav		

II. Vedecká činnosť

V rámci výskumných úloh ústavu sa získali špecifické psychologické poznatky, typické pre našu populáciu, ktoré sa nedajú získať v iných krajinách.

Majú za cieľ: objasniť význam praktickej inteligencie pri rozhodovaní a riešení každodenných problémov, skúmať možnosti zvládania záťažových situácií, intervenovať do riešenia problematiky životného prostredia a kvality života a prispieť k vytváraniu podnikateľskej kultúry v našich podmienkach.

Analýza novodobej histórie psychológie reflektuje vplyv podmienok na rozvoj psychologickéj vedy. Všetky riešené úlohy prispievajú k rozšíreniu vedeckého poznania a ukazujú cesty rozvoja našej populácie zo psychologického hľadiska.

1. Projekty riešené na pracovisku

	Počet	Riešiteľská kapacita na pracovisku (hod/r)
Projekty financované GAV	4	31.600
Projekty financované GAT		
Projekty financované zo zahraničia		
Projekty riešené v spolupráci so zahraničím bez finančnej podpory	11	5600 (prepojené s grantovými úlohami)
Iné projekty (ústavné a riešené v spolupráci s domácimi inštitúciami)		

2. Najvýznamnejšie výsledky

V grantovej úlohe o novodobom vývoji psychológie na Slovensku sa osvetlili predtým tabuizované roky vývoja psychológie najmä počas Slovenského štátu, zhodnotili sa peripetie diskontinuitného etablovania psychológie v SAV (SAVU) s osobitným zreteľom na pavlovovskú psychológiu, na príklade Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie sa demonštroval proces diferenciacie vývoja psychológie najmä v smere vývinovej a sociálnej psychológie ako aj výchovného poradenstva, vytvorila sa databanka účelových prác zo psychológie na FF UKo za r. 1975-1989, z pozície historickej psychológie sa na Kongrese slovenskej vedy 93 prispelo k východiskám z duchovnej krízy osobnosti, medzinárodnému fóru sa sprístupnili najvýznamnejšie fakty o slovensko - nemeckých vzťahoch v psychológii, vydala sa publikácia zo seminára "Zakladajúce osobnosti, peripetie a ponaučenia z novodobého vývoja psychológie na Slovensku" (134 str.). Výsledky možno použiť pri výučbe dejín psychológie a prispievajú aj k celkovej úrovni sebareflexie vedného odboru na Slovensku.

V grantovej úlohe o kreativizácii osobnosti sme zistili empirickým výskumom ako blokujúce činitele tvorivosti na úrovni osobnosti: iracionálne presvedčenia, ktoré blokujú najmä originalitu. U študentov VŠ zníženú sebadôveru a flexibilitu, u podnikateľov neadekvátnu nezávislosť pri riešení problémov, ktorá blokuje možnosti využitia variabilnejších prístupov, ktoré poskytuje tímová práca. Tvoriví podnikatelia uvádzajú vyššiu nespokojnosť s úrovňou služieb podnikateľom, politickou nestabilitou, nízkou

profesionalitou štátnej správy ai.

Z prokreatívne pôsobiacich vlastností sa u študentov VŠ zistil prevažne inovatívny štýl a menšia konformita, u študentov gymnázií sa tvorivosť ukázala ako významný zdroj nezávislosti v antisociálnych dilemách. Pre úspešných podnikateľov je príznačná vysoká vnútorná motivácia, prínos podnikateľskej činnosti vidia v zvýšenej miere realizovať svoje nápady, slobode, nezávislosti, vyššom sebedevomí ap.

Výcvikový program u študentov VŠ priniesol efekt najmä vo zvýšenom množstve spontánnych tvorivých činností. Výsledky sú prínosom pre psychológiu tvorivosti a sociálnu psychológiu, ako aj pre širšiu odbornú a spoločenskú prax.

V grantovej úlohe o praktickej inteligencii sa analyzovali premenné ovplyvňujúce jej procedurálne i deklaratívne zložky. Výskumom v rámci implicitných teórií sa zistilo, že ľudia si všeobecne myslia, že inteligencia je indikátorom úspešnosti nielen v akademickej oblasti, ale aj vo funkčnom a inštrumentálnom kontexte. Predpokladajú, že intelektovú insuficienciu možno kompenzovať zvýšeným úsilím. Potvrdilo sa tiež, že pragmatická schéma (ako forma mentálneho modelu) vplýva na správnosť každodenného usudzovania. Výraznejšia koherencia v chápaní sveta aj aktívnejšia adaptácia na stresové prostredie sa vyskytuje u probandov s väčšou vnímanou sebadôverou.

Pre kreatívnejších jednotlivcov je pri zvládaní problémových situácií charakteristická heuristická orientácia. Vysoký dispozičný optimizmus sa spája s tvorivým riešením problémov bežného života, globálnejšou stratégiou a väčšou odolnosťou voči ne-

určitosti a neistote; psychometrická inteligencia (IQ) sa v súvislosti s dispozičným optimizmom ukazuje ako nevýznamná.

Optimalizácia intelektových aktivít vedie k úspešnej adaptácii človeka najmä tam, kde sa vyžaduje rýchle a primerané rozhodovanie v zložitých problémových situáciách. Vigilancia, chápaná ako úspešný rozhodovací štýl, je reprezentovaná tiež zvýšenou sebadôverou v prežívaní jednotlivca.

Výsledky sú prezentované v zborníku **Praktická inteligencia III**. Rozširujú základné teoretické poznanie v kognitívnej psychológii a psychológii osobnosti. Okrem toho sú využiteľné aj v psychodiagnostike, v sociálnej psychológii, pri posudzovaní činnosti expertov, ako aj pri optimálnom zvládaní komplexných problémových situácií.

V grantovej úlohe o vplyve priemyselných exhalátov na poznávací vývin detí sa pri retestovaní kognitívnych úloh ukázali menšie rozdiely oproti minulosti medzi tangovanou a kontrolnou skupinou, čo poukazuje na určitý kompenzačný trend. Toto zistenie sa interpretovalo v nasledovnom kontexte:

- a/ deti s narastajúcim vekom efektívnejšie kompenzujú prípadný kognitívny deficit
- b/ pozitívnu úlohu pri kompenzácii môže zohrávať účinok vonkajších vplyvov, ktoré súhrnne označujeme ako "kvalita života"
- c/ kompenzačný efekt môže byť dôsledkom určitých ekologických opatrení v tangovanom regióne, ktoré sa realizujú v posledných rokoch.

3. Vedecký výstup (bibliografické údaje sú v Prilohe č.2)

	Počet v r.1993/doplňky z r. 1992
Monografie publikované doma	/
Monografie publikované v zahraničí	/
Kapitoly v monografiách publikovaných doma	/
Kapitoly v monografiách publikovaných v zahraničí	/
Publikácie (štúdie) v plnom rozsahu publikované v periodikách evidovaných v Current Contents	28
Publikácie (štúdie) v plnom rozsahu publikované v periodikách neevidovaných v Current Contents	8
Publikácie typu <i>short communication</i> a <i>letter to editor</i> publikované v periodikách evidovaných v Current Contents	1
Publikácie typu <i>short communication</i> a <i>letter to editor</i> publikované v periodikách neevidovaných v Current Contents	/
Abstrakty publikované v periodikách evidovaných v Current Contents	/
Iné abstrakty	4
Publikácie (štúdie) v plnom rozsahu publikované v zborníkoch z vedeckých podujatí s domácou účasťou v zborníkoch z výskumov	17 13
	spolu 30
Publikácie (štúdie) v plnom rozsahu publikované v zborníkoch z domácich vedeckých podujatí s medzinárodnou účasťou a v zahraničí v cudzojazyčnom zborníku	15 4
	spolu 19
Prednášky (postery) na vedeckých podujatiach s domácou účasťou	16
Prednášky (postery) na domácich vedeckých podujatiach s medzinárodnou účasťou v zahraničí	14
Vyžiadané prednášky na domácich vedeckých podujatiach s medzinárodnou účasťou a v zahraničí	1

Vyžiadané prednášky na domácich seminároch (nie na vlastnom pracovisku)	/
Vyžiadané prednášky na seminároch na zahraničných pracoviskách	4
Domáce patenty a autorské osvedčenia	/
Zahraničné patenty a autorské osvedčenia	/
Tituly vydávaných periodik evidovaných v Current Contents	1
Tituly vydávaných periodik neevidovaných v Current Contents	/
Vydané zborníky z vedeckých podujatí s domácou účasťou	1
zborníky z výskumu	2 spolu 3
Vydané zborníky z medzinárodných vedeckých podujatí s medzinárodnou účasťou v zahraničí	/
cudzojazyčný zborník z výskumu	1
Vysokoškolské učebné texty +	/

+ - len prvé vydanie

	Počet v r. 1992
Citácie v periodikách evidovaných v citačných databázach ISI**	48
Citácie v periodikách neevidovaných v citačných databázach ISI	12
Iné citácie v roku 1992***	31

** - t.j. v databázach, Science Citation Index (SCI), Social Sciences Citation Index (SSCI), Arts and Humanities Citation Index (A&HCI), Biochemistry and Biophysics Citation Index (B&BCI), Biomedical Engineering Citation Index (BECI), Biotechnology Citation Index (BTCI), Chemistry Citation Index (CHCI), Materials Sciences Citation Index (MSCI), Neurosciences Citation Index (NSCI); Institute for Scientific Information, Philadelphia, USA.

*** - t.j. citácie v monografiách, vedeckých zborníkoch, atď.; nie autocitácie, citácie v diplomových a dizertačných prácach a v interných materiáloch

Pozn. Pri všetkých položkách je potrebné uviesť len tie práce, ktorých aspoň jeden autor bol kmeňovým zamestnancom ústavu v roku 1993 (analogicky aj v roku 1992 pri doplnkoch a citáciách).

II. 4. Iné dôležité informácie k vedeckým aktivitám

Členstvo v redakčných radách domácich časopisov:

D. Kováč - Studia psychologica

A. Prokopčáková, N. Korcová - Studia psychologica

D. Kováč - Psychológia a patopsychológia
dieťaťa

M. Striženec - Kybernetika a informatika

Činnosť v domácich vedeckých spoločnostiach:

I. Ruisel - podpredseda Spoločnosti pre včasnú diagnostiku porúch
detského vývinu pri SLS

M. Striženec - člen výboru Slovenskej vedeckej spoločnosti pre
religionistiku pri SAV

Dvaja pracovníci (M: Striženec, M. Jurčová) sú členmi odbor-
nej grantovej komisie č. 11 (jeden je podpredseda). M. Jurčová je
členom komisie pre posudzovanie vedeckej kvalifikácie. M. Striže-
nec je členom komisie pre obhajoby doktorských a dvaja (M. Stri-
ženec, Z. Ruiselová) - kandidátskych prác.

M. Jurčová je členkou VR FiF UK.

Počet posúdených prác vo vedeckých časopisoch: 25

Počet posúdených monografií: 2

Počet posúdených textov učebníc: 12

III. Vedecká výchova a pedagogická činnosť

1. Prehľad údajov o výchove podľa jednotlivých foriem

	Počet k 31.12.1993	Počet ukončených ašpirantúr v roku 1993*
Interná ašpirantúra	/	/
VAPŠ (Vedecká ašpirantúra pracovníkov školiaceho pracoviska)	/	/
Externá ašpirantúra (Vedecká výchova pre potrebu iných pracovísk)	3	1
Externá ašpirantúra (Vedecká výchova pre potrebu vlastného pracoviska)	/	/
Účelová ašpirantúra	/	/

* - ašpirantúry ukončené úspešnou obhajobou dizertačnej práce v roku 1993

Počet pracovníkov na študijnom pobyte v roku 1993:

Počet vedeckých pomocných síl v roku 1993:

2. Prehľad údajov o pedagogickej činnosti

	Semestrálne prednášky		Semestrálne cvičenia*	
	doma	v zahraničí	doma	v zahraničí
Počet prednáša- teľov alebo vedúcich cvičení**	7	/	3	/
Celkový počet hodín v r. 1993	192	/	84	/

* - vrátane semestrálnych seminárov

** - len kmeňoví pracovníci

Zoznam prednášateľov semestrálnych predmetov a vedúcich

semestrálnych cvičení, s uvedením názvu predmetu, katedry a vysokej školy, je uvedený v Prilohe č. 3.

Počet vedených diplomových prác: /
Počet kmeňových pracovníkov, ktorí pôsobili ako vedúci diplomových prác: /
Počet oponovaných diplomových prác: /
Počet kmeňových pracovníkov, ktorí oponovali diplomové práce: /
Počet kmeňových pracovníkov, ktorí pôsobili ako hlavní školitelia vedeckých aspirantov (CSc) a doktorantov (PGŠ): 3
Počet oponovaných dizertačných a habilitačných prác: 2
Počet kmeňových pracovníkov, ktorí oponovali dizertačné a habilitačné práce: 2
Počet kmeňových pracovníkov, ktorí pôsobili ako členovia komisií pre obhajoby kandidátskych dizertačných prác: 2
Počet kmeňových pracovníkov, ktorí pôsobili ako členovia komisií pre obhajoby doktorských dizertačných prác: 1
Počet kmeňových pracovníkov, ktorí pôsobili ako členovia skúšobných komisií pre skúšky z kandidátskeho minima: 2
Počet kmeňových pracovníkov, ktorí pôsobili ako členovia vedeckých rád fakúlt a univerzít: 1
Počet kmeňových pracovníkov, ktorí získali vyššiu vedeckú, pedagogickú hodnosť, alebo vyšší kvalifikačný stupeň (s uvedením hodnosti/stupňa): /

3. Zoznam spoločných pracovísk SAV s vysokými školami s uvedením stručného popisu výsledkov spolupráce

4. Iné dôležité informácie k vedeckej výchove a pedagogickej činnosti

V dôsledku zmeny zamestnania a odborného zamerania viacerí externí aspiranti stratili záujem o pokračovanie v tomto štádiu. Jedna externá aspirantka (K. Vajdičková) úspešne obhájila kandidátsku dizertačnú prácu.

V rámci pedagogickej činnosti I. Ruisel a D. Kováč na základe požiadania uskutočnili prednášky pre poslucháčov Univerzity III. veku.

IV. Medzinárodná vedecká spolupráca

1. Aktivne dohody o spolupráci:

- a/ Rakúsko - Ludwig Boltzmann - Inst. f. empirische Medien -
forschung, Viedeň
téma: účinok strach vyvolávajúcich správ
o životnom prostredí
výsledky: adaptácia 11 metodík do slovenčiny,
organizačné zabezpečenie 65 probandov
z Bratislavy na výskum vo Viedni.
Predbežné výsledky boli prednesené
na medzinárodnej konferencii
- b/ Nemecko - Lehrstuhl Psychologie II, Universität Bamberg
téma: Riešenie problému a praktická inteligencia
výsledky: pokračovanie vo výskume
- c/ Holandsko - Facul. Psychol. Univ. Groningen
téma: Interkultúrne porovnanie výskumov
osobnosti pomocou Big - Five škály
výsledky: vytvorenie slovenskej verzie
- d/ Španielsko - Katedra medicín. psychologie, Autonómna univer-
zita, Barcelona
téma: Školský stres a copingové stratégie
výsledky: uskutočnený výskum v Španielsku za
účelom interkultúrneho porovnania
- e/ Bulharsko - Centralnaja labor. psychologii BAV, Sofia
téma: Kognitívne a emočné aspekty regulá-
cie činnosti

- výsledky: prebieha výskum
- f/ Egypt - Faculty of Education, Suez. Canal University,
Suez
- téma: Osobnostné charakteristiky a stratégie
zvládania
- výsledky: príprava metodiky a predvýskum
2. Účasť na zahraničných výskumných projektoch:
- a/ Kanada - Psych. Dep. Ottawa Univ., Ottawa
- téma: Percepčia a usudzovanie
- výsledky: frekvenčný výskyt skúmaných typov
- b/ Švajčiarsko - Inst. f. Psychologie, Universität Bern
- téma: osobnostné koreláty kognitívneho štýlu
- výsledky: pokračuje výmena výskumných údajov
- c/ USA - Psychol. Dep., University of California
- téma: zvládanie záťaže a kognitívny štýl
- výsledky: pokračovanie vo výskume
- d/ Japonsko - Psychol. Dep. Hokkaido Univ., Hokkaido
- téma: sociálne rozhodovanie
- výsledky: realizácia výskumu
- e/ Švédsko - Psychol. Dep., University of Stockholm
- Maďarsko - Eötvös Lorand Univ. Budapešť
- téma: zvládanie záťažových situácií
- výsledky: pokračovanie vo výskumoch

3. Najdôležitejšie prínosy z vyslani do zahraničia

a/ v rámci centrálnych dohôd

Aktivna účasť I. Sarmányho na 14. medzinárodnej konferencii o strese a anxiete v Egypte (Suez) a pobyt na Suez Canal University umožnil prezentáciu výsledkov pracoviska a nadviazanie medzinárodnej spolupráce pri výskume v oblasti copingových stratégií u adolescentnej mládeže s doposiaľ prakticky pre nás neprístupnou oblasťou. Spolupráca umožňuje výmenu poznatkov o vzájomne veľmi odlišných kultúrach a ich vplyve na poznávacie procesy a osobnosť s možnosťou ich využitia u nás.

Študijná cesta Z. Ruiselovej do Talianska na 4 pracoviská - Psychologický ústav CNR - Rím, Univerzity - Bologna, Padova, Rím (všade katedry psychológie) umožnila nadviazanie kontaktov s talianskymi psychológmi, ktoré sme doteraz postrádali; výmenu informácií o výskumoch a pravidelnú výmenu informačných materiálov, poskytnutie informácií o možnosti publikovania v našom medzinárodnom časopise *Studia psychologica* a nožnej spolupráci vo výskume.

Študijný pobyt D. Kusej na univerzite v Amsterdame (Holandsko) umožnil nadviazanie pracovných kontaktov v oblasti výskumu tvorivosti a nadaných detí ako aj vzájomnú výmenu výskumných metód a údajov.

b/ v rámci medziústavných dohôd

c/ štípendiá

Z Európskeho spoločenstva sa (výberovým pokračovaním) získali dva granty na trojmesačné študijné pobyty v zahraničí (včítane

cestovného). Študijný pobyt I. Ruisela v Groningene, Holandsko (1.8. - 30.10.1993) umožnil nadviazanie spolupráce pri výskume osobnosti prostredníctvom metodiky Big Five Factors, a to na základe spoločného projektu a novouzatvorenej dohody o spolupráci na roky 1994 - 1996. Študijný pobyt I. Sarmányho v Barcelone (Španielsko - 15.9.- 15.12. 1993) bol zameraný na štúdium problematiky procesov zvládania školského stresu a osobnostnej charakteristiky "sensation seeking" a anxiety. Novouzatvorená dohoda o spolupráci je zameraná na interkulturálne rozdiely medzi slovenskými a španielskymi adolescentami v hodnotení a zvládaní školského stresu.

d/ ostatné

Účast' I. Ruisela na 12. stretnutí ISSBD (vývinovej psychológie) v Recife (Brazília) v dňoch 19. - 23.7.93 umožnila prezentáciu výskumných výsledkov, získaných v našom ústave, pred veľkým (600 účastníkov z 36 krajín) interdisciplinárnym fórom a nadviazanie prvých kontaktov s psychológmi z Južnej Ameriky. Účast' na konferencii upevnila kontakty v rámci príslušnej vedeckej spoločnosti a znamenala aj pozvanie na budúcu konferenciu. Cestovné na konferenciu hradila J. Jacobs Foundation.

Aktívna účast' M. Striženca na III. európskom kongrese psychológie v Tampere (Fínsko) umožnila obnoviť odborné kontakty s viacerými zahraničnými pracoviskami a získať ucelený obraz o súčasnej európskej psychológii, čo je potrebné k usmerňovaniu výskumnej činnosti ústavu a pre prácu v grantovej komisii.

Aktívna účast' D. Kováča (na základe pozvania s hradením všetkých nákladov) na medzinárodnej konferencii "Psychologie im

soziokulturellen Wandel - Kontinuitäten und Diskontinuitäten" - Berlin, 5.-8.9.1993 - umožnila podať informáciu o histórii slovensko-nemeckých vzťahov v psychológii pred medzinárodným fórom. Referát bol vybraný do knižnej publikácie a D. Kováč bol prijatý za člena "Fachgruppe" pre históriu psychológie Nemeckej psychologickéj spoločnosti.

Účasť D. Kusej na konferencii organizácie pre vzdelávanie v ľudských právach v Ženeve (Švajčiarsko), hradená pozývateľom CIFEDHOP, umožnila oboznámiť sa s medzinárodnou sieťou výskumu a uplatňovania metód na zefektívnenie vzdelávania o ľudských právach.

I. Sarmány prezentoval výsledky získané v rámci grantového projektu na konferencii 15. Olomoucké dni (8. - 9.VII.93). Českí kolegovia prejavili záujem o spoluprácu pri interkulturálnom porovnaní kognitívnych štýlov a procesov zvládania.

4. Zapojenie sa do veľkých medzinárodných programov: V rámci spolupráce s Ústavom hygieny a epidemiológie v Prievidzi (dr. G. Šimko) sú výsledky nášho výskumu - grantová úloha o vplyve priemyselných exhalátov na psychický vývin detí - sprostredkované do programu PHARE.

5. Funkcie v medzinárodných vedeckých spoločnostiach: --

6. Funkcie v iných vedeckých spoločnostiach v zahraničí: --

7. Funkcie v edičných radách v zahraničí

D. Kováč - Zeitschrift für Psychologie, Berlin

Z. Ruiselová - Čs. psychologie, Praha

8. Medzinárodné vedecké podujatia usporiadané ústavom

ÚEPs SAV ako iniciátor prvých stretnutí psychológov podunajských krajín zorganizoval 10. takéto stretnutie - Stará Lesná, 30.8. - 5.9.1993 (v minulosti boli tieto podujatia jedným z mála, no veľavýznamných mostov udržovania kontaktov medzi geopoliticky rozhraničenou východnou a západnou časťou psychológov v Európe). Odborný program sa naplnil početnými odborne nosnými, ale aj páľčivými témami súčasnosti (otvorenosť myslenia, premeny v hodnotových presvedčeniach, psychické odrazy vojenských konfliktov i etnických sporov a pod.). Skrátené referáty (39) v angličtine sú v tlači (osobitné dvojčíslo *Studia psychologica* 1993). Ústav sa na tomto podujati prezentoval publikáciou integračných štúdií (taktiež v angličtine), teoretickými referátmi (2) a posterami (7). Prínos tohto podujatia pre ÚEPs SAV naznačujú najmä tieto skutočnosti: vytvorili sa základné podmienky na vydanie synteticko-integračnej monografie v zahraničí, diskutovalo sa o projektoch medzinárodnej spolupráce, získal sa prísľub dodania publikácií (najmenej 10 kníh a 2 časopisy). Odborná úroveň ako aj spoločensko kultúrna časť tohto podujatia podnietila zahraničných účastníkov ďalej rozvíjať túto tradíciu aj v novo sa rodiacej Európe.

V. Spolupráca s rezortnými inštitúciami

1. Zoznam pracovísk a výsledkov spolupráce:

a/ Výskumný ústav pedagogický, Bratislava - spolupráca na porovnávej štúdií o vedomostiach a postojoch žiakov k matematike a prírodovedným predmetom; odborné posudzovanie rukopisov pre učebnice (D. Kusá)

b/ Centrum na liečbu drogových závislostí, Bratislava

- poskytnutie metodiky sémantického diferenciálu pre spresňovanie diagnostiky (V. Biro)

c/ Ústav zdravotnej výchovy, Bratislava

- podieľanie sa na výskume zvládania stresu u detí (E. Ficková)

d/ Okresná pedag. - psychol. poradňa mesta Bratislavy

- identifikácia problémov zvládania u detí a mládeže (E. Ficková)

e/ Klinika pracovného lekárstva LFUK, Bratislava

- výskum vplyvu toxických látok na psychiku pracovníkov v metalurgii (I. Ruisel)

f/ Spoločnosť pre včasnú diagnostiku porúch detského vývinu pri Slov. lekár. spoločnosti

- metodická pomoc pri diagnostike (I. Ruisel)

2. Iné informácie o spolupráci

Metodické centrum, Bratislava - prednášky (D. Kusá)

Penzion - Dom dôchodcov - poradenská činnosť (A. Potašová)

VI. Aktivity vzhľadom na vládne a iné organizácie

K bodom 1. a 3.:

a/ Ministerstvo obrany SR - na základe zmluvy o spolupráci pri riešení vedeckej úlohy (uzatvorenej 15.9.1993) sa pripravila štúdia o profesiografii vybraných funkcií v armáde SR ako i metodika pre popis a špecifikáciu jednotlivých vojenských odborností (R. Fábry).

b/ Ministerstvo školstva, mládeže a športu SR - Členstvo v expertnej skupine pre vyučovanie občianskej nauky a v konkurznej komisii pre učebnice na základnej škole a gymnáziu (D. Kusá).

VII. Vedeckoorganizačné a popularizačné aktivity

1. Usporiadanie domácich vedeckých podujatí

a) Celoštátna konferencia "Zakladajúce osobnosti, peripetie a ponaučenia z novodobého vývoja psychológie na Slovensku" z príležitosti 85. výročia "otca" slovenskej psychológie prof. dr. A. Jurovského, DrSc., Bratislava 24.-25.III.1993. Počet domácich účastníkov: 53; zahraničných: 1. Bola usporiadaná v rámci grantovej úlohy č. 118/93 a odznelo tu 7 hlavných referátov, 9 koreferátov a desiatky vystúpení (14 príspevkov z ÚEPs SAV). Novými faktami sa objasnilo etablovanie psychológie s poodhalením doteraz tabuizovaných skutočností, v celej historickej pravde sa zhodnotil význam zakladateľských osobností (najmä A. Jurovského), analyzovali sa kritické roky likvidácie a neskoršej koexistencie psychológov s totalitárskou mocou a i. Z konferencie vyšla publikácia rovnakého názvu v rozsahu 134 str. (ed. D. Kováč - V. Kováliková).

b) V spolupráci s FFUK sa usporiadal výcvikový kurz tvorivosti pre 3 skupiny (riadiaci pracovníci v školstve, vysokoškolskáci), 10 hod. pre každú skupinu (spolu 50 účastníkov).

2. Členstvo v organizačných výboroch domácich a zahraničných vedeckých podujatí

D. Kováč bol odborným garantom a s ním viacerí pracovníci ústavu boli organizátormi medzinárodnej konferencie X. Meeting of Psychologists from Danubian Countries, Stará Lesná 30.8. - 5.9.1993.

D. Kováč bol spolugarantom V. sekcie "Osobnostný a duchovný

rozvoj spoločnosti" Kongresu slovenskej vedy, Bratislava 19. 5. 1993.

M. Striženec bol garantom a organizátorom medzinárodného sympózia "Úlohy vedy a školstva pri obnove duchovnej orientácie človeka v postkomunistickej spoločnosti", Bratislava, 25.-26.6.1993.

3. Vedecko-popularizačná činnosť

Bola zameraná na problematiku osobnosti a jej problémov v súčasných podmienkach, sociálno-psychologické problémy, biedu, problematiku výchovy a tvorivosti, podnikateľstva a tvorivosti, vplyv ekologických charakteristík prostredia na poznávacie procesy a osobnosť detí, a tiež na všeobecné problémy súčasnej vedy a vedeckého života.

Väčšina prác bola uverejnená ako články v denníkoch (15), časopisoch (3), relácie v rozhlase (12) a televízii (1), ďalšie boli vo forme prednášok pre verejnosť (3).

IX. Nadácie pracoviska: --

X. Iné významne činnosti pracoviska

Pravidelne sa uskutočňovali odborné semináre zamerané na grantové projekty (návrhy na nové granty, zhodnotenie ukončených grantov), interné oponentúry kandidátskych prác, poznatky zo zahraničných študijných ciest, súčasné problémy sociológie a pod.

Značným prínosom pre rozvoj psychológie u nás bolo usporiadanie jednej medzinárodnej a jednej celoštátnej konferencie, vydávanie cudzojazyčného časopisu *Studia psychologica* (v angličtine) ako i vydanie 4 zborníkov (z toho jeden v angličtine).

Pracovníci sa podieľali aj na organizovaní širšie zameraných odborných podujatí s aktuálnym spoločenským dopadom (napr. Kongres slovenskej vedy). Väčšina pracovníkov aktívne pracuje v rôznych komisiách (od redakčných rád až po grantovú komisiu) a značný počet pracovníkov má aj pedagogickú činnosť.

Za dôležité pre rozvoj odboru možno pokladať aj propagáciu výsledkov ústavu doma i v zahraničí a nadviazanie mnohých nových odborných kontaktov s krajinami, s ktorými kontakt doteraz nebol dosiahnuteľný (Egypt, Brazília).

Celková vedeckoodborná činnosť pracovníkov presahuje tematiku grantových projektov v súlade s požiadavkami vedeckého a spoločenského života u nás (najmä prednášky, expertné posudky a publikačná činnosť).

XI. Skutočnosti, ktoré pre pracovisko vplynuli z akreditácie:

Napriek tomu, že pracovisko bolo zaradené pri akreditácii do kategórie A, pridelené mzdové prostriedky nás nútili prepustiť

ďalších 20% t.j. 5 pracovníkov, čo považujeme za neúnosné z hľadiska riešenia výskumných úloh, ako aj z hľadiska kontinuity základného výskumu na Slovensku, na ktorom má ústav významný podiel. Avizované ďalšie zníženie mzdových prostriedkov už ohrozuje existenciu dvoch riešených grantových úloh.

XII. Závažné problémy pracoviska a podnety pre činnosť SAV:

Pri pridelovaní najmä mzdových prostriedkov treba dôslednejšie prihliadať na kategorizáciu ústavov, vydávanie cudzojazyčného časopisu a ďalších publikácií (zborníkov), teoreticko - metodologickú a ďalšiu činnosť ústavu, zásadnú pre rozvoj psychologických vied na Slovensku.

Pretrváva neadekvátne zaradenie všetkých pracovníkov do platových tried, vyplývajúce z nedostatku prostriedkov na mzdovom fonde.

Nemôžeme prijímať nových (mladých) pracovníkov, čo je veľmi krátkozraká politika z hľadiska kontinuity práce a rozvoja vedného odboru v budúcnosti.

Poznámka:

Štruktúra výročnej správy by mala umožniť aj charakterizovanie činnosti pracoviska ako celku (terajšia štruktúra príliš atomizuje činnosť).

Bibliografické údaje

Publikácie v plnom rozsahu publikované v periodikách evidovaných v Current Contents:

- Bíro, V., Štukovský, R., Components of GSR in adult males, *Studia psychol.*, 35, 1993, č. 2, s. 111-117
- Ficková, E., Determinanty zvládania stresu: I., Teoretické prístupy. *Čsl. psychol.*, 37, 1993, č. 1, s. 37-46
- Ficková, E., Determinanty zvládania stresu: II. Metodologické problémy. *Čsl. psychol.*, 37, 1993, č.2, s.129-138
- Halmiová, O., Industrial pollution and cognitive performance, *Studia psychol.*, 35, 1993, č. 3, s.197-208
- Jurčová, M., Attitudes, style of work and barriers of successful Slovak entrepreneurs. *Studia psychol.*, 1993, č.4-5 s. 340-343
- Jurčová, M., Sarmány, I.: Kognitívny štýl "šírka kategorizácie", *Čsl. psych.*, 27. 1993, č. 1, s. 1-13
- Jurčová M., Podnikateľstvo a tvorivosť. *Čs. psych.*, 37, 1993, č.6, s. 516-522
- Jurčová, M., Zelina, M., Barriers of personality creativization, *Studia psychol.*, 35, 1993, č. 1, s. 33-41
- Kordačová, J., Paralely Furstovho a Ellisovho chápania iracionality - historický pohľad, *Čs. Psychol.*, 37, 1993, č.3, s. 218-226
- Kováč, D., Kováliková, V., Koščo, J., Introductory of reflexi-

- ons on the study of peripetie development of psychology in Slovakia. *Studia psychol.*, 35, 1993, č. 1, s. 13-21
- Kováč, D., Environmental psychology: some new tasks for researchers (Illustrated on the bed-city children). *Studia psychol.*, 35, 1993, č.4-5, s. 301-304
- Kováč, D., Kováliková, V., Was or was not psychology in Eastern Europe a behavioral science? *Studia psychol.*, 35, 1993, č.3, s. 267-272
- Kusá, D., Independence and cooperation social dimensions of creativity, *Studia psychol.*, 35, 1993, č.2, s.175-182
- Potašová, A., Environmental neurotoxins and the level of attention-memory performance of children, *Studia psychol.*, 35, 1993, č. 1, s. 23-32
- Potašová, A., Árochová, O., Účinky toxických látok prostredia na psychické funkcie detí: niektoré metodické prístupy a zistenia. *Čs. psychologie*, 35, 1993, č.6, s. 544-552
- Potašová, A., Kováč, D., Árochová, O., Children s cognition burned by environmental neurotoxins, *Studia psychol.*, 35, 1993, č.4-5, s. 320-323
- Ruisel, I., Scale of actual memory: age differences. *Studia psychol.*, 35, 1993, č. 4-5, s. 371-374
- Ruisel, I., What do students know about intelligence. *Studia psychologica*, 35, 1993, č. 3, s. 229-235
- Ruisel, I., Kognície v kontexte medzikulturálnej psychológie. *Čs. psychologie*, 37, 1993, č. 5, s. 431-443
- Ruisel, I., Practical intelligence: research of psychologists from the Slovak Academy of Sciences. *Studia psycholo-*

gica, 35, 1993, 1, s.5 - 12

Ruiselová, Z., Striženec, M., Kresánek, J., Riešenie problému ako súčasť praktickej inteligencie, Čs. psychologie, 37, 1993, č. 5, s. 398-406

Ruiselová, Z., Prokopčáková, A., Sense of coherence (SOC) and its relations to cognitive (sense of control) and dynamic variables. Studia psychol. 35, 1993, č. 4-5, s. 387-390

Sarmány, I., Aspects of cognitive style in anticipatory time - space task, Studia psychol., 35, 1993, č.2, s. 151-157

Sarmány, I., Different problem solving strategies, Studia psychol., 35, 1993, č. 4-5, s. 392-394

Sarmány, I., Biorytmy v školskej činnosti - príspevok ku školskej ergonómii, Čs. psychologie, 37, 1993, č.6, s. 481-490

Striženec, M., Current approaches to reasoning. Studia psychol., 35, 1993, č.2, s. 101-110

Striženec, M., Cognitive psychology in Slovakia. Studia psychol., 35, 1993, č. 4-5, s. 395-397

Striženec, M., Information-representation-thinking. Studia psychol., 35, 1993 č. 4-5, s. 398-400

Publikácie v plnom rozsahu publikované v periodikách neevidovaných v Current Contents:

Biro, V., Alkoholická neuropsychická štruktúra - pojmový konštrukt a možnosti použitia, PULSUS, 1993, č.2, 50-51

Biro, V., Odraz postrecidivných psychofyziologických stavov v sémantickom diferenciáli u alkoholikov, Protialkohol. obzor 1993, č.2, s. 71-77

Halmiová, O., Árochová, O., Problémy detí z hľadiska environmentálneho zataženia škodlivými priemyselnými exhalátmi, Psychol. a patopsychol. dieťaťa, 1993, č.4, s. 298-308

Sarmány, I., Chyby v pracovnej činnosti človeka, Bezpečná práca, 24, 1993, č.5, s.195-198

Skovayová, Ľ., Prehľad niektorých poznatkov o adaptácii sme-
nových pracovníkov. Psychol. v ekon. praxi, 28, 1993,
č. 1, s. 17-23.

Zelina, M., Zelinová, M., Tvorivosť riaditeľa a pracovné klíma v škole. Pedagogická revue, 1993, 1-2, s. 80-88

Zelina, M., Zelinová, M., Tvorivé riešenie problémov - pokus o zlepšenie inštrukcie k brainstormingu. Psychol. a patopsychol. dieťaťa, 1993, č.3, s. 255-260

Publikácie typu short communication v periodikách neevidovaných v Current Contents:

Ruisel, I., Developmental psychology in Slovakia. In: Developmental research in times of change: comments from Central and Eastern Europa. Newsletter ISSBD, 1, 1993, Serial No. 23, s.4

Iné abstrakty:

Ruisel, I., "Metamemory as an Indicator of Developmental Aspects of Memory". Poster Twelfth Biennial Meeting of ISSBD. 19-23 July 1993, Recife. Abstracts of conference, p. 178

Ruisel, I., "Can memory be measured by questionnaire? Second conference European Association of Psychological Assessment. Groningen, 25-27.8.1993. Abstracts of conference, p. 52

Sarmány, I., Coping process, humor, optimism and cognitive style. Book of abstracts, 14. Inter. Conf. Stress and Anxiety Research Society, Cairo, Egypt, April 5-7, 1993, p.11

Striženec, M., Cognitive psychology in Slovakia (poster na III. europ. konferencii psychológie. Tampere - Fínsko, 4.- 9. júla 1993, Abstracts of III. European Congress of Psychology, Helsinki, 1993, p. 182

Publikácie v plnom rozsahu publikované v zborníkoch z vedeckých podujatí s domácou účasťou:

Kováč, D., Marian Városov - iniciátor jednej zaniknutej psychologickéj disciplíny. In: D. Kopasová et al. (sprac.), Jeden a všetky životy Mariana Városova. Filozofický ústav SAV, Bratislava, 1993, s. 18-24

Jurčová, M., Kreatológia na Slovensku - prvé kroky, rozvoj,

- smerovanie, V.: D. Kováč, V. Kováliková (eds.), Zakladajúce osobnosti, peripetie a ponaučenia z novodobého vývoja psychológie na Slovensku, ÚEPS SAV, Bratislava, 1993, s. 64-69
- Kováč, D., Chýbajú nám osobnosti. A prečo? A čo s tým? In: J. Kačala (red.), Stála konferencia Slovakia plus I., Korene, Bratislava, 1993, s. 110-115
- Kováč, D., Osobnosť demokratickej spoločnosti. In: D. Kováč - J. Strinka (Eds.), Duchovný rozvoj osobnosti a spoločnosti. Kongres slovenskej vedy 1993, V. sekcia, s. 38-42
- Kováč, D., Duchovný rozvoj osobnosti a spoločnosti. In: D. Kováč - J. Strinka (Ed.), Duchovný rozvoj osobnosti a spoločnosti. Kongres slovenskej vedy 1993, V. sekcia, s. 12-15
- Kováč, D., Psychológia: len "Studies" alebo systém? In: D. Driensky (Red.), 30. rokov Katedry inžinierskej pedagogiky, Slovenská technická univerzita, Bratislava, 1993 s. 153-161
- Kováč, D., Načo sú nám a iným dejiny psychológie. In: D. Kováč - V. Kováliková (ed.), Zakladajúce osobnosti, peripetie a ponaučenia z novodobého vývoja psychológie na Slovensku, ÚEPS SAV, Bratislava, 1993, 11-16
- Kováč, D. - J. Čečetka - významná osobnosť slovenskej psychológie. In: D. Kováč - V. Kováliková (ed.), Zakladajúce osobnosti, peripetie a ponaučenia z novodobého vývoja psychológie na Slovensku, ÚEPS SAV, Bratislava, 1993, 11-1
- Kováč, D., Poslanie Jurovského učebnice psychológie v rozvoji slovenskej psychológie. In: D. Kováč - V. Kováliková

(ed.), Zakladajúce osobnosti, peripetie a ponaučenia z novodobého vývoja psychológie na Slovensku, ÚEPS SAV, Bratislava, 1993, 42-45

Kováč, D., Axiologická psychológia Mariana Várossa (1923-1988). In: D. Kováč - V. Kováliková (ed.), Zakladajúce osobnosti, peripetie a ponaučenia z novodobého vývoja psychológie na Slovensku. ÚEPS SAV, Bratislava, 1993, s. 112-114

Kováliková, V., Anton Jurovský v slovenskej psychológii, V: Zakladajúce osobnosti, peripetie a ponaučenia z novodobého vývoja psychológie na Slovensku, ÚEPS SAV, Bratislava, 26.III. 1993

Kováliková, V., Spoločenské systémy a psychológia ľudských potrieb. Referát na konferencii Duchovný rozvoj osobnosti a spoločnosti. Kongres slovenskej vedy 1993, V. sekcia, Bratislava, 19.V. 1993, s. 42-45

Potašová, A., Psychické funkcie detí v oblasti tangovanej priemyslenými toxínmi. V: Dieťa v ohrození II. Ochrana a prevencia, Bratislava, 1992, s. 136-141

Potašová, A., Miesto experimentu v psychologickom výskume. V: D. Kováč, V. Kováliková, (eds.), Zakladajúce osobnosti, peripetie a ponaučenia z novodobého vývoja psychológie na Slovensku, ÚEPS SAV, Bratislava, 1993, s. 60-63

Ruisel, I., Contribution of cognitive psychology to the humanization of education. In: Hašková, A., Bohony, P., Sečiansky, M., Pongó, Š. (Eds.), Zborník z vedeckého sym-

pózia "Moderné technológie vzdelávania". Nitra, 31.5.
-4.6.1993, s.56-59

Sarmány, I., Optimizmus pesimizmus a niektoré chronologic-
ké zvláštnosti u stredoškolských a vysokoškolských štú-
dentov. Medzinárodná konferencia "Funkcia pedagogiky a
psychológie v príprave inžinierov a učiteľov", 27.-28.
apríl, 1993, Bratislava (Zborník)

Stríženec, M., Doterajšie zameranie experimentálnej psycho-
lógie na Slovensku, V: D. Kováč, V. Kováliková (eds.),
Zakladajúce osobnosti, peripetie a ponaučenia z novodo-
bého vývoja psychológie na Slovensku, ÚEPS SAV, Brati-
slava 1993, s. 55-59

Zelina, M., Prístupy k humanizácii školy. V: Zborník MEDACTY,
VŠP, Nitra 1993, s.22-26

Publikácie v plnom rozsahu publikované v iných zborníkoch:

Árochová, O., Možnosti a problémy zisťovania účinkov envi-
romentálnych toxínov na psychické funkcie, V.: A. Pota-
šová (red.), Vplyv environmentálnych toxínov na psychic-
ké funkcie detí, ÚEPS SAV, Bratislava 1993, s.10-33

Bíro, V., Psychofyziologické monitorovanie dopadu priemyselných
exhalátov, V: A. Potašová (red.), Vplyv environmentálnych
toxínov na psychické funkcie detí, ÚEPS SAV, Bratislava,
1993, s. 80-99

Halmiová, O., Dotazníkové škály v environmentálno-psycholo-
gických výskumoch, V.: A. Potašová (red.), Vplyv

- environmentálnych toxínov na psychické funkcie detí, ÚEPS SAV, Bratislava 1993, s. 64-79
- Kováč, D., Environment: potreba novej paradigmy. V.: A. Potašová (red.), Vplyv environmentálnych toxínov na psychické funkcie detí. ÚEPS SAV, Bratislava, 1993, s. 4-9
- potašová, A., Poznávacie výkony detí tangovaných priemyselnými exhalátmi. V: A. Potašová, (red.), Vplyv environmentálnych toxínov na psychické funkcie detí, ÚEPS SAV, Bratislava 1993, s. 34-63
- Prokopčáková, A., Vzájomné interakcie kontroly, anxiety a typu situácií. V.: Ruisel, Ruiselová, Z., Prokopčáková, A. (red.), "Praktická inteligencia III.", ÚEPS SAV, Bratislava 1993, s. 66-75
- Ruisel, I., Aktuálne problémy súčasných výskumov inteligencie. In: Ruisel, I., Ruiselová, Z., Prokopčáková, A., (red.), Praktická inteligencia III., ÚEPS SAV, Bratislava 1993, s. 5 - 25
- Ruisel, I., Vývinové aspekty psychometrickej inteligencie - kritické hodnotenie doterajších prístupov. In: Ruisel, I., Ruiselová, Z., Prokopčáková, A., (red.), Praktická inteligencia III., ÚEPS SAV, Bratislava 1993, s. 105 - 125
- Ruisel, I., Prokopčáková, A., Ruiselová, Z., Riešenie problému a rozhodovanie v kontexte prežívania a zvládania. In: Ruisel, I., Ruiselová, Z., Prokopčáková, A., (red.), Praktická inteligencia III., ÚEPS SAV, Bratislava 1993 s. 87 - 104

Ruiselová, Z., Praktická inteligencia a expertný výkon, V.: I. Ruisel, Z. Ruiselová, A. Prokopčáková (red.), Praktická inteligencia III., ÚEPS SAV, Bratislava 1993, s. 58-65

Ruiselová, Z., Prokopčáková, A., Dimenzie kontroly a koherencie ako možný príspevok ku štúdiu praktickej inteligencie, V.: I. Ruisel, Z. Ruiselová, A. Prokopčáková, Praktická inteligencia III., ÚEPS SAV, Bratislava 1993, s. 101-110

Sarmány, I., Praktická inteligencia a kognitívne štýly, In: Ruisel, I., Ruiselová, Z., Prokopčáková, A. (Eds.), Praktická inteligencia III, Bratislava, ÚEPS SAV, s. 37-57

Striženec, M., K otázke chybovosti pri usudzovaní. V.: I. Ruisel, Z. Ruiselová, A. Prokopčáková (red.), Praktická inteligencia III., ÚEPS SAV, Bratislava, 1993, s. 26-36

Zelina, M., Alternatívne školstvo. Interlingua, Bratislava, 1993, s. 32

Publikované v plnom rozsahu publikované v zborníkoch z domácich vedeckých podujatí s medzinárodnou účasťou a v zahraničí:

Jurčová, M., Kováčová, E., Perceiving the creative climate-resources and barriers. In: Creativity and innovation: Quality Breakthroughs. (Zborník 3. europ. konferencie, Holandsko, 1992) Delft, p. 99-102 (prišlo až v r. 1993)

Hoskovec, J., Kováč, D., Brožek, J., Psychologie in der Tschecho-Slowakei: ein aktueller Bericht. In: L. Montada

(Hg.), Bericht über den 38. Kongreß der DGP in Trier 1992, Band 2, Hogrefe, Göttingen, 1993, s. 624-631

publikácie v plnom rozsahu publikované v iných cudzojazyčných zborníkoch:

Jurčová, M., Zelina, M., Barriers of personality creativization. In: Striženec, M., Ruiselová, Z., Cognitive functions of personality - research and its theoretical impact. Inst. of Exp. Psychol., S.A.Sc., Bratislava 1993, Part 3, p.1-11. Published also in *Studia psychol.*, 35, 1993, č.1, s. 33-41.

Kováč, D., Teoretical Psychology at the Institute of Experimental Psychology S.A.C.: 1991-1993, In: M. Striženec - Z. Ruiselová (Eds.), Cognitive functions of personality - research and its theoretical impact. Institute of Experimental Psychology S.A.Sc., Bratislava 1993, s. 83-99

Kováč, D., Striženec, M., Experimental Psychology in the Slovak Academy of Sciences: From the 40s to the 90s., In: M. Striženec - Z. Ruiselová (Eds.), Cognitive functions of personality - research and its theoretical impact. Institute of Experimental Psychology S.A.Sc., Bratislava 1993, s.1-18

Potašová, A., Effect of environmental toxins on mental functions in children: In: M. Striženec, Z. Ruiselová (Eds.), Cognitive functions of personality - research and its theoretical impact, ÚEPS SAV, Bratislava 1993, Part IV,

Ruisel, I., Practical intelligence: our research approach. In: Striženec, M., Ruiselová, Z. (Eds.), Cognitive functions of personality-research and its theoretical impact. ÚEPs SAV, Bratislava 1993, s. 1 - 27

Prednášky (postery) na vedeckých podujatiach s domácou účasťou:

Bíro, V., Elektrodermálna aktivita detí podľa pohlavia a kontaminácie prostredia. Referát na konferencii z príležitosti nedežítých 90-tín Prof. J. Valšíka, Pr FUK Bratislava 25.XI. 1993

Jurčová, M., Kreatológia na Slovensku - prvé kroky, rozvoj, smerovanie, Referát na konferencii, Zakladajúce osobnosti, ÚEPs SAV, Bratislava, 26.III.1993

Koščo, J., Počiatky psychológie na Slovensku. Referát na konferencii Zakladajúce osobnosti ...26.III.1993

Kováč, D., Chýbajú nám osobnosti. A prečo? A čo s tým? Stála konferencia Slovakia plus I., Bratislava, 30.XI. 1993, s. 110-115

Kováč, D., Osobnosť demokratickej spoločnosti. Referát na konferencii: Duchovný rozvoj osobnosti a spoločnosti. Kongres slovenskej vedy V. sekcia, Bratislava 19.V.1993

Kováč, D., Psychológia: len "Studies" alebo systém? Referát na konferencii 30. rokov Katedry inžinierskej pedagogiky, Slovenská technická univerzita, Bratislava, 27.VI.1993

- Kováč, D., Sú naše deti ohrozené aj v tzv. normálnych rodinách? Referát na konferencii "Ochrana rodiny v meniacom sa svete". Detský fond SR, Bratislava, 30.9.-2.10.1993
- Kováč, D., Načo sú nám a iným dejiny psychológie. Referát na konferencii Zakladajúce osobnosti, SAV, Bratislava, 26.III. 1993
- Kováč, D., Axiologická psychológia Mariana Várossa (1923-1988). Referát na konferencii Zakladajúce osobnosti, SAV, Bratislava, 26.III. 1993,
- Kováliková, V., Anton Jurovský v slovenskej psychológii, V: Zakladajúce osobnosti, peripetie a ponaučenia z novodobého vývoja psychológie na Slovensku, ÚEPs SAV, Bratislava, 26.III. 1993
- Kováliková, V., Spoločenské systémy a psychológia ľudských potrieb. Referát na konferencii: Duchovný rozvoj osobnosti a spoločnosti. Kongres slovenskej vedy, V. sekcia, Bratislava, 19.V.1993
- Kováliková, V., Ako sa hodnoty osvojujú a tvoria. Referát na seminári o hodnotovom systéme vo vlastnom dem. štáte, Bratislava 1993
- Potašová, A., Psychické funkcie detí v oblasti tangovanej priemyslenými toxínmi. Referát na konferencii: Diéta v ohrození II. Ochrana a prevencia, Bratislava, 1992,
- Potašová, A., Miesto experimentu v psychologickom výskume. Referát na konferencii Zakladajúce osobnosti... SAV, Bratislava 26.III.1993
- Striženec, M., Doterajšie zameranie experimentálnej psycho-

lógie na Slovensku, Referát na konferencii: Zakladajúce osobnosti... SAV, Bratislava 26.III. 1993

Šimko, G., Potašová, A., Vplyv životných podmienok na poznávací vývin detí Referát na konferencii : Životné podmienky a zdravie, Bojnice, 11.XI.1993

prednášky (postery) na domácich vedeckých podujatiach so zahraničnou účasťou a v zahraničí:

Jurčová, M., Attitudes, style of work and barriers of successful Slovak entrepreneurs. Poster at X. Meeting of psychologists from Danubian countries, Stará Lesná, 30.8.- 5.9. 1993

Jurčová, M., The development of student's creative thinking - a way to reform the school system. Paper at American - Slovak conference: Education for 21. century. Bratislava June 1993

Jurčová, M., Kusá, D., Research on textbooks for 5.-8. grade secondary school in subjects: mother language, sciences, mathematics, physics. Paper at American-Slovak conference: Education for 21. century. Bratislava June 1993

Kováč, D., Environmental psychology: some new tasks for researchers (Illustrated on the bed-city children). Paper at X. Meeting of psychologists from Danubian countries, Stará Lesná, 30.8. - 5.9. 1993

Kusá, D., Conformity and Independence of Creative Students in Social Dilemmas. Paper at American - Slovak conference:

- Education for 21. century. Bratislava June 1993
- Potašová, A., Kováč, D., Ārochová, O., Children's cognition
burned by environmental neurotoxins. Poster at X.
Meeting of psychologists from Danubian countries,
Stará Lesná, 30.8. - 5.9. 1993
- Ruisel, I., Scale of actual memory: age differences. Poster
at X. Meeting of psychologists from Danubian countries,
Stará Lesná, 30.8. - 5.9. 1993
- Ruisel, I., Metamemory as Indicator of Developmental Aspects
of Memory". Poster Twelfth Biennial Meeting of ISSBD. 19-
23 July 1993, Recife. Abstracts of conference, s. 178
- Ruisel, I., "Can memory be measured by questionnaire? Paper
at second conference European Association of Psychological
Assessment. Groningen, 25 - 27.8.1993.
- Ruisel, I., Príspevok kognitívnej psychológie k humanizácii
vzdelávania. Referát na vedeckom sympóziu "Moderné
technológie vzdelávania". Nitra, 31.5. - 4.6.1993
- Ruiselová, Z., Prokopčáková, A., Sense of coherence (SOC)
and its relations to cognitive (sense of control) and
dynamic variables. Poster at X. Meeting of psychologists
from Danubian countries, Stará Lesná, 30.8 - 5.9. 1993
- Sarmány, I., Different problem solving strategies. Poster
at X. Meeting of psychologists from Danubian countries,
Stará Lesná, 30.8.- 5.9. 1993
- Striženec, M., Information-representation-thinking. Paper at
X. Meeting of psychologists from Danubian countries,
Stará Lesná, 30.8.- 5.9. 1993

striženec, M., Cognitive psychology in Slovakia (poster na II. europ. konferencii psychológie. Tampere - Fínsko, 4. - 9. júla 1993, Abstracts of III. European Congress of Psychology, Helsinky, 1993, s. 182. Also at X. Meeting of psychologists from Danubian countries, Stará Lesná, 30.8. - 5.9.1993.

Vyžiadané prednášky na domácich vedeckých podujatiach s medzinárodnou účasťou a v zahraničí:

Kováč, D., Koščo, J., Drei historische Phasen der Beziehung des slovakisch - deutschen Kontakte in der psychologie. After Dinner-Talk auf 4. Fachtagung "Psychologie im sozioculturellen Wendel. Berlin, 6.IX.1993

Vyžiadané prednášky na seminároch na zahraničných pracoviskách:

Sarmány, I., Cognitive styles and perceptual intelligence. Lecture at session of Dep. of Medical Psychology, Autonomus Univ. of Barcelona, 11.XI.1993

Ruisel, I., Psychology in Slovakia. Lecture on Fakulty of Psychology, Univ. Groningen, 10.VIII.1993

Ruisel, I., Research in Inst. of Exper. Psychology. Lecture on Faculty of Psychology, Univ. Groningen, 20.VIII.1993

Ruisel, I., Experience from the adaptation of Slovak version of AB5C scale. Lecture on Faculty of Psychology, Univ. Groningen, 15.X.1993

Tituly vydávaných periodik evidovaných v Current Contents:

studia psychologica (5x ročne v angličtine)

Vydané zborníky z vedeckých podujati s domácou účasťou:

Kováč, D., Kovaliková, V., (Eds.) Zakladajúce osobnosti, peripetie a ponaučenia z novodobého vývoja psychológie na Slovensku. Ústav exper. psychológie SAV, Bratislava 1993, 132 s. ISBN 80-901396-5-5

Vydané zborníky z výskumu:

Striženec, M., Ruiselová, Z., (Eds.), Cognitive functions of personality - research and its theoretical impact. Inst. of Exper. Psychology, S.A.Sc., Bratislava 1993, 97 p. ISBN 80-901396-4-7

Potašová, A., (ed.) Vplyv environmentálnych neurotoxínov na psychické funkcie detí. Ústav exper. psychológie SAV, Bratislava 1993, 108 s. ISBN 80-901396-6-3

Ruisel, I., Ruiselová, Z., Prokopčáková, A., Praktická inteligencia III. Ústav exper. psychológie SAV, Bratislava 1993, 121 s. ISBN 80-901396-7-1